

Pretiul pentru monarchia :
 un anu . . . . 10 fl. — cr. v. a;
 diametate de anu 5 , —
 unu patrariu . 2 , 50
 Pentru Romania si strainetate :
 unu . . . . . 30 franci;
 diametate de anu . 15 "

ALBINA

zromatorulim de fapt la si pria apel correspontentii ai nostri, la tote postele, si de a dreptul la Redactiune, Stationarage Nr. 1, unde sunt a se adred totu cale privescu foia. Cele nefrancate nu se prezinta, cele anonime nu se publica.

Pentru anunții si alte comunicări de caracter privat, se regește cădă 6 cr. de linie; repetările se fac cu prețul redinței. Taxa erarială de 30 cr. v. a. pentru cădă, se anticipă.

Prenumeratiuni la „Albina”

se primescu ne'ncetatu, fie de la incepului patriarului aliu III-lea, si ori de la care nru ori diua, pona la inchisarea anului,

cu conditiunile si resp. favorurile anunțiate in nrulu 63.

Intemplantamente in Oriente si asupr'a Orientului inca n'au perdu nemic'a din insemenitatea loru, ba interesulu publicu pentru ele din ce in ce cresce si Publicul romanu ar comite chiar sinucidere prin nepasarea de ele ! —

Redactiune.

La situatiunea Romaniei si a Romanilor.

Nu este, nu pote se fie o ne'ntellegere, ne orientare, chiar confusione mai mare intre unu poporu omogenu, asiā dicendu intr' unu si acelasi corpu national, casi intre Romanii din Romania libera si cei din partile Austro-Ungarice; despre cei din partile Russiei si ale Turciei nici mai amandu!

Precandu domnii magiari stau se ne omora pre noi cei din cōci cu propusurile loru, ca gravitāmu in afara, spre Romania, ca avemū planuri tradatorie de patria, planuri daco-romanistice si pe sub mana lucrāmu pentru realisarea loru: totu pre atunci domnii connationali ai nostri din Bucuresci nu voru se scie de noi nemic'a, nici nu reconoscu in noi, in desvoltarea si consolidarea nostra nationala vr' unu folosu, cu atātu mai pucinu o conditiune, de viētia pentru Romania! De aci vine apoi, ca precandu domnii magiari, stepanitori peste cele trei milioane de Romani de din cōci, mereu ni estermina elementulu din tota viet'a publica, mereu scotiendu-ne din tota functiune de statu; totu pre atunci guverniele din Romania, si inca mai vertosu celu asiā disu „rosiu” seu „liberale,” „nationale,” „democratec,” pre facia si-manifesta instrainarea si chiar netolerantia facia de flii nostri, prin cursulu anilor cu sutele seu si cu mille trecuti din colo! Vai de acelui Romanu ce aflandu-se din colo in care-va functiune publica, nu va sci se-si ascunda originea de din cōci, seu chiar va ambla dupa impamentenire!

Este unu adeveratu hātiu, cum nu pote fi mai ciudat, din cōci se ne facem unguri, si din colo se nu ne dicem romani!!!

Unu lucru mai siodu si mai nenaturalu nu se pote. Ei bine, si apoi se ne mișmu ca intre imprejurările atātu de grele de astadi, tocmai noi cei din medilocul loru, cei mai vertosu amenintati de ele, nu ne intielegemu de felu, ci stāmu in faci'a loru ca nisce peccatosi, condamnati la moarte!

Si cu tota acestea, precum ni se scrie din Bucuresci, domnii de acolo reu se supera, caci foile muscale incep a tracta pre Romania cam aspru, luand'o mereu peste prioru.

„Le Nord” din Brussela, organu oficiosu

muzcalescu, nu pote se pricpea nepasarea Romaniei facia de resbelulu Slaviloru din Oriente.

Totu cea-ce potem constata in Romania, este o apathia ce confunde neutralitatea cu indiferentismul. Este invederatu ca in Romania nu se corosce legitim'a distinctiune intre un'a si alt'a, pre cari marele inventiatu Bluntschli le demarca astfelu:

„Unu statu pote se aiba viue simpathie pentru unul dintre beligeranti, se manifeste susu si tare nemultiamide pentru faptele cele-alalte părți, si cu tota acestea se fie neutră, adeea : se nu sprijinăta ca statu nici pre un'a parte.”

Dupa cele mai noue sciri ce ni aducu diariile din Bucuresci in se, asiā se vede ca unii particulari au inceputu a pricepe seu senti neconvenientul tienutei Romaniei, care tienuta chiar astadi, sub acestu guvernui per exinentiam nationale, incepuse a perta in gura pre cu ostentatiune parola de: „Nu ni pasa;” „Las' se-i bata pre Serbi bine!” „Turci nu ni sunt periculosi, nici nu ni facu nemic'a!” etc. Lucrul este pre prostu, si nici nu este alu opiniunei publice naturali, ci este simplitatea unor omeni plini de frica si lipsiti de pricepare, cari insa astadi se tienu chiamati a dătonulu opiniunei publice. De aceea unu Angelescu si unu Sihagiu, proprietari mari si barbati nationali, facera forte bine si intielegiesce, ca pasira la meditocu si oferita refugitoru din Serbia pamanturi gratis si cāscigui prin munca onesta, pentru d'a se asiedia in tiēra romanescă ca in a loru propria. —

Mai reu si mai aspru atacara, pre cum am amentit u si alta data, foile muscale din Russia pre Romania. Asiā „Now. Wom.” dede Romaniei peste nasu, ca a socotit u cumca cu secatur'a de Memorandum ce inghiația la Constantinopole si-a implinitu detorint'a cātra timpu, precandu „Dēca Romania din capulu locului pasi cu energia alaturi cu Serbia, șirte Turciei numai de cātu erā decisă.” Este in se invederatu, ca situatiunea Romaniei pe timpulu acestui resbelu a avutu ore-cari motive, ce mergu mai afundu. De multu dejā essiste prepusulu, ca in Bucuresci nu se intempla nemic'a importante, fora consiliu din indepartatul Berlinu. Pana si foi nemtiesci oficiose au bucinatu, ca Germania prin suirea la tronu a principelui Carolu, a cāscigatu unu antepostu, o avantgarda pe malul Dunarei. De aci politica ambigua (ecivoca) in Bucuresci, pe de o parte romana, pe de alt'a germana. Multi sunt desperati, ca nu potu se pricpea cugetulu Sphinx-ului din Varz n.

Noi l'am preceputu acelu cugetu naturalu alu Sphinxului dela incepului incepului, precum cetitorii acestei foi, totu de atunci, dar mai vertosu de la 1869, — candu Carolu ne suprinse prin casatori'a sa dupa anim'a sa, fora intrebarea tierii, si candu doi ani mai tardu se incercă a se pune stavila sentimentelor romanu si sympathiilor naturali pentru Francia, — au potutu se se convinga pe deplinu!

Dēca cei din Petropole si din Bucuresci n'au ajunsu a fi asamenea de bine orientati, apoi caus'a e, caci mintea si ochii

loru de buna séma voru fi fost preocupati inca si de alte scopuri, de cātu de adeverulu obiectivu. La noi, unde precum se scie, nu are, nu pote se aibe locu ambitiunea pentru steplanire si portofole, unde pentru romanulu adeveratu si luminatul numai unu scopu, o tendintia mai essiste, scrutarea si constatarea realitatii spre orientare intelec tuale, ochiul mintei si alu faciei, numai deca a fost seriosu si a vrutu, a potutu se fie mai liberu si mai ageru. De aceea noi credem, ca in tota cestiunile cele mari politice si nationali de di, noi am fostu pururiā mai curendi si mai bine orientati, èr altii totu schiopatandu, abia dupa septemane si dupa lune au ajunsu la nele adeveruri, la unele nici pona astadi.

De aci confusiunea si chiar nefericitia ne'ntielegere intre noi, chiar si astadi, candu focul arde la vecinu si dejā incep u limbile de focu a nī lingue si cas'a nostra. —

Budapest, in 15 sept. n. 1876.

Si din Beligradu, si din Constantinopole sosescu sciri din cele mai positive, cumca si ici si colo cu multa incordare se iau despusestiuni pentru campania de ierna; èr din Petropole se ascură ca astadi necum se se iee mesuri pentru a tieni in tiéra pe sutele de os-tasi rusi, cari sub protestul cruciei rosie pe tota diu'a se dirigu catra Serbia si prin Viena si Budapesca si prin Iasi si Bucuresci, dar acu guvernulu — dupa ce cam de multisioru indopă bine cu oste rusesca confaciele despre Austro-Ungaria — cu multa graba continua a face la pregatiri reshelice pe langa tierurii mării negre si peste totu la confinile despre Turcia!

Sunt acestea semne ce denota ca nici prin armele Sudo-Slaviloru, nici prin actiunea pacifica a diplomatiei nu se spera la deslegarea conflictului intre Turcia si Slavii sudici.

Cumca armele beligerantiloru de astadi nu sunt in stare a delatură acestu conflictu prin victri'a nedisputavera in care-va pa-te: ast'a a dovedit o din destulu cursulu resbelului ce tiene acu de doue lune si diumetate. Apoi cumca nici nisuntiele pacifice ale diplomatiei nu vor poté se-ju delature: ast'a inca s'a documentat u din destulu prin pasirea cea fatiarica de pan' acilea a diplomaticei. Cojo s'a dovedit u beligerantii pe deplinu ne-superiori unii altora, ici s'a aratatu diplomatiu care de care mai amici pe facia si mai astuti in tiesetur'a de intige pe sub mana; colo deci deslegarea conflictului dà de pedece in nepotintia beligerantiloru de astadi, ici in urmă marea desteritate de faciaricia a diplomatiei.

Paralisandu-se deci pan' acilea tota incercările de a deslegă nodulu gordianu, trebuie se se incep deslegarea lui pe alta cale. Si carea se se fie aceea? —

In urmă respingerli din partea Portei a propuneriloru pentru armistitu, èr apoi in urmă ne-succesului de pan' acilea a poteriloru europene de a se uni si contielegie in baza preliminarilor de pace, cari se placă si Portei cu Angliei si Austro-Ungariei, si Slaviloru sudici cu Russiei, si in fine si tuturor celoralalte poteri europene — se ventileza multu ideia de unu congresu europeanu, pentru a carui presiedintia se fie deseznatu btranul Thiers. Numai cātu nime nu mai

crede în succesul nici a unui atare congresu lipsindu în aceste dile poterea carea se impuna Europei în urmă victoriei armelor sale. Astfelii ultimul refugiu pentru deslegarea acestui nord gordian se vede că va fi pasarea înarmata a Europei. Si acăt'a o denota mai antaiu insisterea guvernului Angliei pe lângă susținerea statului quo in Turcia, pe lângă totu pasarea liberalilor din Anglia, ca și totu mereu tienu la meetinge și ostenește intru a face pe guvernul anglez sè se paresescă de politică diabolica de pan' acilea și ne-identificandu interesele Angliei cu ale Turciei, se se apuce a susține și naintă interesele creștinilor din Turcia, caci numai asiā se potu paralisa planurile Russiei in oriente; apoi aviseza la pasarea resbelica a Europei mai cu sema pregatirile resbelice ale Rusiei; er pe lângă acestea nu mai pucinu areta eventualitatea pasirii in resbelu a intregei Europe si frică dloru dualisti, cari — de buna sema la svatul marelui loru diplomatu si dora si indemnati de vocile unor diuarie de reputație europeana, cari avisandu la marea probabilitatea a unui resbelu europeanu, aretara că Ardealul are sè fie punctul strategic unde va sè se decida acesta — se grabira a adresă Romanilor multe cuvinte de amică, precum și pe anumite cai cerca a-si ascură simpatiile popurariunii, in specie a celei romane din Ardealu...

La 10 sept. n. Msa Imperatulu-rege *Franciscu Iosifu* caletori la Sibiu pentru a asiste la manevrele de toamna a armatei concentrate din totu Ardealul aici. Desi asta visita pré nalta fù forte cu pucinu mai naintă anuntiata, totusi, dupa cum afiam din foile dloru, popurariunea Ardealului grabi prin mai multe deputatiunii din deosebite părți ale tiei a aduce naintea Majestății Sale omagiele de credintă si supunere. Asiā se presentara deputatiunile cotelor Sibiu, Brasovu, Clusiu si Muresiani; apoi clerulu catolicu sub confacerea espului Fogarasi, celu gr. catolicu sub a metropolitului Vancea, celu gr. orientale sub a metropolitului Romanu, si celu evangelicu sub a superintendentului Teutsch.

In respunsurile ce Msa sa se indură a dà deputatiunilor clerului romanu se accentua pré naltă dorintia ca clerulu romanu sè-si dèe nisinti a intari in poporu credinti a si respectulu catra legi!

Cu asta ocasiune, afiam totu din foile dloru, că dlu I. Brateanu si cu unu adjutante a principelui Carolu inca grabira la Sibiu a salută pre Domnitorulu nostru in numele principelui Carolu!

De pe campulu de resbelu.

Budapest, 13 sept. n. 1876.

Doue septemane se implinescu, decandu Turci, concentrându-si tota poterea in partea stanga a Moravei-bulgare, la 1 l. c. se lasara in o lovire crancena cu Serbi, pe cari ii silira a se retrage in intariturele Alessinat si Deligradu de pe malulu dreptu alu Moravei. Acestu succesu turcescu eci indragiti in semiluna lumbinara de cea mai mare cadere a Serbiloru si de victoria decisiva a Turcilor; de aceea apei, impinsi de dorulu animei loru orbitii de turcofilii indata a dou'a di suprinsera lumea cu vestea că Turci au cuprinsu dejă si Alessinatii, si prin urmare din resbelul serbo-turcu Turci au esitu pe deplinu si ne-disputaveru victoriosi. Noi ince din capulu locului, tragediu invetitura din intregul cursu de pan' acilea a acestui nefericit resbelu, ne-am ferit a classă perderile Serbiloru dela 1. l. c. de o cadere cu deseverire si totu odata am calificat succesele turcesci de nestatornice, trecrestorie si prin urmare lipsite de caracteru decisivu. Si reportele posteriori in detaliu venia sè mi dèe dreptate; am aretat'o ast'a in nrii precedinti si cu cătu ne depa tāmu mai multu

de 1. l. c. cu astă postare viata și ni-o dovedesca ast'a insisță aici prin tienut'a loru. Nu sufere nicio condică, că de aveau succesele turcesci dela 1 sept. c. caracteru decisivu, de atunci Serbi si fi trebuitu să-si plece capulu peste totu naintea victoriosilo ru Musulmani si astadi standardele semilunei ar trebui să falfafia dora mei in intrega Serbia. Ast'a inse nu s'a templatu, ba generalissimulu turcescu, *Abdul-Cherim* pasi'a, la cererile din Constantinopole d'a naintă foră amenare in lăintrulu Serbiei pe Valea Moravei in diosu, dechiară foră esitare, că atare intreprindere orbesca ar avea de urmare nemicirea si sterpirea formale a armatei sale, si prin urmare elu este rezolvit mai bine a se retrige dela comanda, decatul a se supune unui atare ordinu! Astfelii dela 1 l. c. si pan' astadi armat'a turcesca se afia totu in pusetiunile ocupate atunci, adeca in cotelu Serbiei sudice dintre Morava-bulgara spre vestu pana in muntii Iastrebati si spre nordu numai pan' la satele Adrovati si Precilovitia, ce jacu d'a stang'a Moravei-bulgare in lăsfa vestica de Alessinatii de pe malulu dreptu alu aceleiasi Morave. Facia de acăt'a pusetiune a Turcilor Serbiei de atunci si pana astadi se postara intr' unu semicercu ce caprindă in sinulu seu pe Turci; asiā arip'a drepta serbesca dela Deligradu se afia insirata in pusetiuni fortificate spre vestu pe drumulu catra Crusievati si de aci spre sudu pan' la muntii Iastrebati, er arip'a stanga dela Alessinat este intinsa spre sudu totu in pusetiuni fortificate pe malulu dreptu alu Moravei-bulgare pana la Buiniru si Catunu, ba acu prin cutesatulu mersu a lui Horvatovici, care se spune că i-a succesu foră periclu, pan' la Topolnitia si pana in confiniul sudicu alu Serbiei; astfelii armat'a turcesca este din trei părți incunjurata de serbi.

In acăt'a situatiune se vede deci că Serbi dispunu in ca de o potere insemnata si că pusetiunea loru è forte favorabile; apoi totu odata se vede de aici că pusetiunea Turcilor este forte periclitata, că ora-ce ei sunt espusi a li se taiā prin Horvatovici la totu momentulu comunicatiunea cu Nissa. De aci urmăda că Abdul-Cherim pasi'a nu se incumeta a face unu pasiu mai in lăintrulu in Serbia cu grosulu ostei sale, er Serbi vediendu-se in o pusetiune atât de favoritoria inca nu socotu a fi potrivit sè incepe ei ofensiv'a contra Turcilor mai nainte de ce si-vor fi fortificatu pe deplinu tōte pusetiunile, ca apei maitardiu sè pota mai cu succesu ori a incepe ei ofensiv'a, ori de ar re-incepere Turci ataculu, sè li pota dà acestora o invetitura strategică din cele mai scumpu platite. Astfelii dela 1 l. c. incepe ambele părți beligeranti se rupu in reculegere poterilor, fortificare pusetiunilor si asiā in pregatirea la o lovire si mai crancena decatul tote cele de pan' acilea.

In acestu interval de pregatire ince lucru firescu că se templa si unele loviri partiali si ciocniri ne-inseminate, firesce totu numai intre ante-posturi; dar tōte acestea nu sunt de a se luă in consideratiune si nici din o parte nu li se atribue vre o valoare.

* * *

Pre candu aici la Morava se petrece tempu de mai o diumatate de luna in pregatiri continue si foră obosire pentru o catastrofa mare, pe atunci si pe celelalte campuri ale resbelului serbo-turcu se facu miscări si pregatiri pentru re-inceperea inimicitelor si pe acolo. Mai cu sema la Drina, de ceteva zile se dirigu din Beligradu multe tunuri, precum apoi se tramitu totu aici si oficirii rusesci ce sosescu pe tota diu'a, er comand'a asupra acestei armate in oilele viitorie are sè se dèe lui Ciolacu-Antici, avendu Ranco-Alimpici, comandantele de astadi a acestei armate, a intră in armat'a de sub Cernaief, er comand'a asupra armatei lui Ciolacu-Antici dela Ibar avendu a o luă asupra-si ministrulu de resbelu Nicolici; astfelii la Drina se dice că in curendu Serbi vor re-incepere ofensiv'a, si

se spera multu in succesi, căci Turci mai nu au armata in Bosnia.

Ce privesce apoi armat'a dela Ibar, acăt'a este avisata numai a impiedecă pe Turci să nu navalesca in Serbia pe drumul căduce la Crusievati; si pentru acăt'a chiamare, mai cu sema dupa ce Turci fura siliti si dirige o parte din armat'a loru de aici cădu Muntegru, asta armata serbesca este destul de puternica, dupa cum si dovedi in dilete prime ale lunei curenti, candu Turci voia pe aci a naintă catra Crusievati, pèntru a face posibile lui Abdul-Cherim a-si miscă armat'a din pusetiunile ocupate langa Morava inca la 1 l. c. — De asemenea si armat'a serbesca dela Saiciar este chiamata a pune pedecca Turcilor in naintarea loru mai in lăintru in Serbia; si ast'a este destulu de tare pentru acăt'a vocatiune.

Astfelii dela Morava si dela Drina avemu a asteptă in curudu sciri despre loviri mari. Vor fi decisive? — cine sè pota prognostica succesiul nedisputaveru a carei va parti in urmă esperintie scossa pan' acilea din cele petrecute in acestu nefericit resbelu !

De pe campulu de resbelu muntenegrino-turcu n'avemu noutăti. Turci ce la inceputul lunei curenti se apucara a navala in Muntegru din sud-est si din nord-vestu fura respinsi cu mari perderi si de atunci n'au curajiu a mai face nici o miscare, ci stau locului pana ce dora érasi vor re-incepere Muntenegrini ofensiv'a. —

Orsiova, 10 sept. 1876.

Pe candu unele din poteri se forteza a face pace intre Serbia si Turcia, cu atâtua Rusia lucreza din tōte poterile d'a a tiené acestu focu cătu de multu. Asiā vedem u că de vr'o doue septemane, atâtua vis-à-vis de Turnul Severinu, cătu si p'aici trecu muscali cu suete; numai septemana, acăt'a trecu pria Orsiova aproape 400! De asemenea cu suete trecu si la Cladova pe tōta dia'a.

Astfelii de va tiené tréb'a tōtu asiā, apoi pana cätă finitulu lui octobre se aduna in Serbia vr'o 30—40 de mii de muscali. Partea cea mai mare din acești indivizi sunt barbati tineri intelectuți, ceialalti mai incarunati, cari ince cu totii se vedu a fi ostasi, caci unii dintr'nsii porta si cätă 5—6 decorațiuni.

Acesti muscali o spunu acu pe facia, că de aci nainte Turci nu mai au de lucru cu Serbi, ci cu Russia, si deci ori ce fiasco ar pati cei de antașu, pe Russia cade rusinea si blamagiulu; de aceea Russia grigesce dura de sorteia Serbiei, carea si-a pusu destinele in manile muscalului.

Intr' aceea Turci dupa ce divastara si arsera multime de comune de langa Vidinu si Timocu, — a căroru locuitori toti Romani, căti scapara de iataganu, luara lumea in capu — arădicara apoi siepte mii de bulgari si secerara pentru ostirea turcesca tōte granele si finatiele aceloru nenorociti, asiā că daca chiar s'ar face pace, acești nenorociti totu remana cu deservirsire seraci. Si asemenea seracia s'a intinsu in tōta Bulgaria.

P.

Sibiu, 9 sept. n. 1876.

Am promis u vi comunicu de la prima adunare a comitatului Sibiu si cuventulu ca care dlu *Elia Macelariu* s'a adresatu in numele Romanilor catra nouul comite; credu a fi bine sè fie cunoscuta acăt'a vorbire, celu pucinu in pările sale principali.

Dlu Macelariu dupa ce dechiară că dà spresiune sentiemiatelor aflatore in anima sa si a celor alati membri romani, idause:

„Candu facu acăt'a, nu potu sè nu dechiaru cu tōta franchet'a, cu tōta sinceritatea că noi Romanii nu foră unele temeri amu calcatu preste pragulu acestei sale, si că si in

momentului acăsta ne aflăm sub unele impresii neliniscitorii.

Inca nu a sosit timpul, si nici oca-siunea, ca să insirăm causele temerilor si ingrijorilor noștri, credem înse că o singura, fie si numai fugitiva, privire asupra acestei onorabili adunări, in carea cu parere de reu-vedem majoritatea locuitorilor comitatului abia cu o a patra parte reprezentata, ni va spune un'a din causele principale ale acelora ne-dumeriri ale noștre.

Si daca totusi suntem veseli, a ve salută in medilocul nostru, daca ve aducem omagiele patriotice si deplina nostra incredere, o facem illustrissime in aceea *placuta sperantia*, că cu tactul si simtiul de dreptate ce ve caracterisează, si prin influența ce vi o dă inaltul postu la care v'au chiamat onorifică incredere a regimului Majestății Sale, Vi va succede a aplana contrastele ce se voru ivi nu numai intre membrii de diversa limba ai acestei adunări, ci și intre dreptele si justele pretensiuni ale poporului preste totu si unele legi existente; in aceea sperantia că vi va succede, a aduce pe regimul Majestății Sale, gratiosul Imperator si Rege apostolicu, la acea convingere necontestavera: „*că nu prin tractate din afara, ci prin multamirea poporului, are să devină ori ce statu, ori ce imperatia mare si potente, si că, ori ce lovitura in drepturile unei tieri, si ale unui poporu, totu de a un'a este ne-drépta, si produce simtamente de dorere.*“

Condusi de aceste speranțe repetării inca odata expresiunea deplinei nostra incredere, declarăm si promitemu solenu, că suntem si vom fi totu deauna gata a ve spri-gini dupa miciile poteri la ori ce lucrate, ori ce afacere promovatorie de binele si prosp-eritatea patriei comuni si cu deosebire a popo-rului din comitatul Sibiu.

In fine ve asecurăm, si acăta cu tota-tari a cuventului, că ce privesce *credintă a catre tronu, amărea de patria, si respectul facia de legile existente, noi si comitetii nostri*, ba daca mi-e permis a me exprime asiā, in-tręga populatiunea din acestu comitat, nu concede antaiatate nici unui altu poporu de sub coron'a Stului Stefanu, si că daca amu-amintit despre unele temeri si ingrijiri, se-fiti convinsi de Comite supremu că acelea nu provin din cugetu si simtiu ostile patriei comuni, ci numai si singuru din simtiul de conservare propria, pe care mam'a natura l'a plantat in ori ce fintia vietuitoria.“

Va fi luat dlu comite la anima acestei asecurări si va intielege in interesul patriei comuni a ne scapă de temeri si ingrijiri? — numai viitorulu ni va arata.

R e p o r t u Congresului internationale statisticu din Budapestă

asupra

lucrărilor statistice din Romania,
de la ultimulu Congresu din Petruburg pana
la celu actuale din Budapestă.

(1872—1876.)

(Fine.)

Nu gasescu de trebuintia a me opri se facu analis'a publicatiunilor statistice, de-spre cari facui mentiune mai sus; pentru că aceste publicatiuni s'au tramsu treptat tu-turor biourilor statistice si diferitelor societăti de invetiat din strainetate, in mod-ulu celu mai practicu si mai pucinu costesitoriu, adeca prin posta dupa resolutiunile adoptate in conveniunea postale din Berna, la care si Rna a luat parte.

In unele din aceste documente statistice s'a tradus rubricile in limb'a francesa, carea e limb'a officiale a congresului, potrivit cu dorintele esprimate in privint'a ast'a de con-gresu in sessiunile sale din 1860 si 1869. Cu

modulu acăsta, fiecare birou statisticu pote luă cunoștiinta ori si candu despre cuprinde-rea publicatiunilor noștre statistice in cele mai nici amenunte.

In schimbulu publicatiunilor noștre ofi-ciul centrale, ce am onore a dirige, primesc regulatu publicatiunile statistice din mai mul-te orasie si tiere din strainetate, si sum feri-citu că potu multumii cu acăsta ocasiune tutu-toror colegilor mei pentru bun'a vointia ce au d'a indiestră bibliotec'a oficiului nostru central de statistica eu insemnatele loru doc-umente statistice.

Dupa nou'a organizarea a statisticei noștre cheltuiellele anuale din acesti din urma patru ani s'au redicatu in totalu pentru 1872 aproape la sum'a de lei 49,163; pentru 1873 la lei 51,544; pentru 1874 la lei 54,117 si pentru anulu 1875 la lei 55,624. In aceste sume intra nu uumai retributiunea intregului personal statisticu, cum si diurn'a membrilor comisiunii centrali de statistica, preve-duta prin art. 5 din lege; dar inca si cheltuiellele urmante in fiecare anu cu tiparitulu-tulor publicatiunilor si formularielor statistice, cum si chiar deosebitele cheltuiellele straordenari ocasiunate mai in fiecare anu cu tramitera delegatilor oficiali la intrunirile congresului si ale comisiunii sale perma-nimenti.

Intră cătu privesce statistic'a interna-tiunale si comparata, a carei alcatuire s'a in-creintiatu in a sieptea sessiune din Haaga mai multoru delegati oficiali din tierele repre-sentate la congresu, oficiulu nostru central de statistica s'a grabit d'a inainta diferitelor state informatiuni recerate in privint'a Ro-maniei. Astfelua a procurat datele statistice cerute de Ungaria in privint'a viticulturei, cerute de Fransia in privint'a agriculturei si a vitelor cum si a justiciei civili si kommer-ciali; *) de Norvegia in privint'a naviga-tiunii din cei din urma 25 de ani; de orasiliu liberu Hamburg, in privint'a asecurărilor de transpōrturi; de Italia in privint'a societă-telor de economia; de Russia, in privint'a mi-nelor si usinelor; de Belgia in privint'a miscării populatiunii; etc.

Pe de alta parte, Romania fiindu insarcinata in a opt'a sessiune de Congresulu internationale de statistica din Petruburg cu alcatuirea statisticei internationale si compa-rate despre asecurările agricoli (grindina, vite, etc.) si intrandu astfelui in repartiunea acestei opere internationale, presiedintele comisiunii centrali de statistica, Ion Ghica (fostu presiedinte alu Consiliului de Ministri, actuale vice-presiedinte alu Senatului si au-toru a mai multoru scrieri de meritu asupra economiei politice, etc.) care puternicu a contribuit in Romania la infiintarea de societă-ti nationali de asecurare si de creditu, a bine voit u a se insarcină personale cu alcatuirea formularielor privitorie la statistic'a societă-telor de asecurare contra grindinei si a epi-zootiei, fiindu aceste institutiuni d'unu inter-esu capitale intr'o tiera curatul agricole, cum este Romania. Acăsta lucrare s'a si terminat si mi s'a si increditiatu de curendu; dar nu credu se am tempul necesariu d'a o tipari si d'a o imparți guvernelor respective inainte de deschiderea acestei sessiuni a Congresului.

Mi-mai remane se facu mentiune despre lucrările intreprinse in privint'a alcatuirii unui bibliografie internatiunale de statistica, lucrare ce comisiunea organisatrue a sesiunii a nou'a a Congresului a avutu fericita ideia d'a ni propune, Dlu Dimitrie A. Sturza, actualu ministru alu agriculturei, comerciului si lucra-rilor publice, cum si membru in comisiunea centrala de statistica, a bine-voit u a se in-sarcină cu acăsta lucrare insemnata in totu-

privintiele. Acăsta bibliografia de statistica intră cătu privesce pe Romania, se va alcătui in data, si o vom detora eruditii dlui Dimitrie Sturza, ale căruia scrieri scientifice sunt cunoscute si bine prețuite de cătra barbatii de scientia si de progresu.

Nu potu termina cu acăsta scurta dare de séma fara ca se indeplinesc o detoria santa de recunoștiinta cătra barbatulu, care fu adeveratulu fondatoru alu statisticei oficiale in Romania. Intr' adeveru, Congresulu internationale de statistica, intrunindu-se acum in a nou'a sa sessiune in Ungaria, de care depinde astazi marele principatu Transilvania, se ivesce cea mai nemerita ocasiune ca se amintescu cu doru despre invetiatulu *Dionisie P. Martianu*. Nascutu in 1829 la Ponoru, in Transilvania, elu infiintă la 1859 celu d'antaiu birou de statistica in Romania, pe care l'a gerat cu demnitate ca siefu pana la 1865, cându a incetatu din vietia in Bavaria. Fara ca se mai facu mentiune despre ser-viciele eminente ce a facutu tierei nostra ca siefu alu oficiului statisticu din Bucuresci, Martianu s'a mai deosebitu prin scrierile sale despre statistica si economia politica de una merita necontestabile. Multi din membrii Congresului actuale l'au cunoscutu personalu, caci elu avă onore se represint Romania la 1863 in Berlinu, unde peatra prim'a data tier'a nostra a luat parte la desbaterile Congresu-lui internationale de statistica.

Sè-mi fie dar permis u se profitu de acăsta ocasiune solemna, ca se inchin lui *Martianu* omagiele ce se cuvinu unui barbat a căruia vietia a fost consacrata sciintiei si a căruia pomenire face onore naționalitatii Ro-mane.

Alessandru Pencovici,

capulu oficiului centrale de statistica; delegatul oficiale alu Romaniei in a nou'a sessiune a Congresului internatiunale de statis-tistica din Budapestă.

Dela Congresulu internatiunale statis-ticu mai avem de insemnatu că in siedint'a dela 4 l. c. fiindu in desbatere mediolecele cele mai nimerite pentru popularisarea statis-ticei, dlui *A. Pencovici*, delegatulu oficiale alu Romantei, carele luă parte in secțiunea prima, a luat cuvantul ca se arete cătu de folosi-toria pote si diaristică pentru d'a contribui la popularisarea cu inlesnire a sciintiei statis-tice. A si depusu apoi in scrisu o propunere ca Congresulu se emita dorint'a, ca presa periodica se ocupă necontentu d'a vulga-risă datele statistice in fie care tiera; dupa multe desbateri in se acăsta propunere nu s'a potutu supune votului, pentru că diaristică nu alcatuesc inca o instituție recunoscuta spre a se potă adresa Congresulu la dens'a, si inca si din credint'a că diaristică, dupa chiamarea sa, si asiā de seni va urmă a popularisă cătu numai se potă acăsta sciintia folositoria.

Varietati.

= (*Multumita publica*.) Subscrisulu me semtiu moralmente deoblegatu a prime cea mai adunca multiemita publica peatru ajutorirea marinimiosa ce-mi fecera in anulu espiratu generosii dni *Popu Simeonu*, notariu cerc. in Oartia de diosu, si invetatiulu din Basesci, *Popu Todoru*, ajutorandu-me atatu cu viptu gratuitu, cătu si cu mediloce pecu-niari in multele mele lipse. Ddieu se li respla-teasca. — *Simeonu Rotariu*, cantoru-docente.

= (*Vocea Covurluiului*.) diariu ce apare in Galati, de doue ori la septembra si se poate abona pe anu cu 20 fr, pe 6 lune cu 10 fr, platiti anticipative, — de la 1 septem-brie incepe in foisiora publicarea unui nou ro-manu sub titlulu „*Vrajitora Rosia*“ seu *Morta si Viva*.

Nouii abonati vor primi, dupa inceperea romanului, totu numerele de la inceputul aparitiunii.

*) Acestu studiu interesante despre actualea organizatiune a justiciei in Romania se detoresc dlui Alessandru Lahevari, ex-membru in comisiunea centrala de statistica si fost ministru de justitia.

La administratiunea acestui jurnal se mai afia de vîndare romanul „Misteriile Îndiei,” 3 volume mari în 80. Pretiul 8 le noui.

* (Clerulu teneru din seminariul gr. cat. de Ghîrlă) arangieza balu romanu, la Bicsadu în 26 septembrie st. n. a. c. 1876, în sală scalditoru; venitul curutu e destinat infintiandului gimnaziu romanescu în Seini.

Pretiul: pentru familia 2 fl 50 cr. v. a.; pentru persoana 1 fl. v. a.

Ofertele benevoli se primesc cu multă mită și sunt să se trameze la cassariul Ioanu Anderco (în Batiz postă ult. Szathmár) și se vor publica pe cale dijurnalistică.

Publicații lăcașabili

Catra domnii scriptori romani!

Subseria librară recercă p. t. domnii preoți, profesori, invetitori etc., cu unu cumentu pe toti cei cari au publicat opuri de sine statutorie în limbă romana, său au edat traduceri dintr-alte limbi, să binevoiescă, pentru scopul de a compune unu

Catalogu generale de cărti

a ni tramite franco *) căte unu exemplar din scrierile domniilor lor (prelunga retransmitere francata,) indigitandu pretiul lor si conditiunile de procurat, său arestandu-ni în modu precisu titlulu, anulu în care a aparatu, formatulu si pe editorulu cărilor.

Cu tota stim'a: Carolu Michaelis.

1—2

* Portul în legatura crucis: pentru 5 grame 2 cr; 250 gr. = 5 cr; 500 gr. = 10 cr; 1000 gr. = 15 cr. v. a.

CONCURSE.

De parochia vacante din St. Andrasiu, de clasa a II. pe langa emolumintele de: 36 jugere de pamentu clasa I. comassatu, casa par. gradina de legumi, $\frac{1}{2}$ jugu de vinia, in biru 45 chible de grău, stol'a indatinata dela 74 case, se scrie concursu pana in 10. Optovre a. c. candu se va tiené și alegera.

Aspirantii la această parochie au în inclesulu și-lui 10. din Regulam. provis. & documentă, că au absolvit celu putien 4 clăsi gimnasiali său cursulu preparandiale si celu teologicu, si au depusu essamenulu de calificatiune cu succesu bunu; apoi a substerne Recursurile loru, adresande catra Comitetului par. pana in diu'a alegerii Protopresviterului Thimisorii, Meletiu Dreghiciu; si spre documentarea desteritatii in cele rituali si in cantări a se prezenta previe intr'o domineca său serbatore in biserică locale.

Cei ce posiedu cunoscintia limbii serbe, vor ave preferintia.

St. Andrasiu, in 22 aug. 1876.

Comitetulu parochiale, in co'ntielegere cu mine: Mel. Dreghiciu, mp., prot. Thimisorii.

1 3

Pentru ocuparea definitiva a statiune invetatoresci dela clasa a II a confessională gr. or. romana din Giul'a magiara, protopresbiteratul Chisineului, inspectoratul Giulei comitatului Bichisului, prin acestă se scrie concursu en terminu pana in 8 septembrie vechiu a. e., era alegerea se va efectua in 12 a acelei luni.

Emolumintele suntu: 600 fl v. a. salariu anualu si cartiru liberu; in cătu in anulu acestă nu s-ar potră procură cartiru liberu, alesulu invetatoriu va capăta 100 fl v. a. pentru cartiru, si in fine stólele indatinate dela immortență.

Recentii au să produca testimoniu despre absolvirea teologiei său a preparandiei,

testimoniu de calificatiune, precum si despre absolvirea celu puinu a aloru 6 clăsi gimnasiali, preferintia voru ave acei individi, cari voru produce testimoniu de maturitate, si acei cari voru dovedi că vorbescu si scriu perzeptu limbă magiara.

Recursele proovediute cu documentele expuse, pana la terminu indicat sunt să se trameze la subserisulu presedinte alu comitetului parochiale.

Giul'a magiara, din siedintia comitetului parochialu gr. or. tienuta in 8 augustu 1876.

Justinu Popovici, presed. comitetului par. In co'ntielegere cu: Moise Boesianu, inspectoru cerc. de scole.

spectoru in Beiusiu, (Belényes) pana la terminu defiptu.

Beiusiu, 20 aug. v. 1876.

Vasiliu Papp, protop. ca inspectorn cerc. de scole, in contielegere cu comitet par concerninte.

In urmarea ordinatiunei Ven. Cons. dt 19 iuliu a. c. nr. 631. bis, fiindu că la antaia publicare nu s-au afiatu concurrenti, se scrie din nou concursu pe parochia din Seceni, protopopiatulu gr. or. a Fagetului, cu terminu de siese septamane dela primă publicare.

Emolumintele: Un'a sesiune urbariale de 32 jugere pamentu estravilanu, gradina de $\frac{1}{2}$, jugeru intravilanu; biru si stol'a usuata dela 45 de case.

Doritorii de a ocupă această parochie suntu avisati recursele loru adjustate in sensulu statutului org. bis. a le substerne dlui protopopu alu Fagetului.

Seceni, in 15 aug. 1876.

Comitetulu parochiale, in contielegere cu dlu protopopu.

3—3

Se scrie concursu:

1. Pentru vacantea parochia din Hidculu de sus, protopresbiterat. Orădii-mari.

Emolumintele: o sesiune de pamentu aratoriu si cosaléu; biru dela 140 de numere căte o masura in grauntie, stólele indatinante; cortelu si gradina. Alegerea va fi in 5/17 sept. a. c.

2. Pentru statiunea invetatorésca vacante din comun'a Jaca (Zsaka) Inspectoratul Orădii-mari. Salariu anuale: o sută de fl. angariatim; 16 cubule si două mesure de grău de pane; $\frac{1}{4}$ de sesiune de pamentu carele lu-lucru poporulu; cortelu liberu cu gradina; stólele dela mortu mare 1 fl. dela micu 50 cr, dela cununia 40 cr, paie de incaldit. Alegerea va fi in 8/20 septembrie a. c.

3. Pentru statiunea invetatorésca vacante din comun'a Parhida inspectoratul Orădii-mari. Emolumintele: 50 fl angariatim; $\frac{1}{2}$ de sesiune de pamentu bunu; 8 cubule de grău; stólele cantorali; cortelu liberu, paie de incaldit scol'a. Alegerea va fi in 12/24 sept. a. c.

Competintii voru ave a se prezenta inainte de espirarea terminelor indicate, in vr'o domineca său serbatore in S. Biserice, spre a-si areta desteritatea in cantările bisericesci si alte servitie preotiesci. Recursurile intitulate comitetelor parochiale concerninti, au a fi trameze la protopopulu, resp. inspectorului scolariu mai diosu insemnatu.

Datu in Oradea-mare, 7/19 aug. 1876.

In numele concernintilor comite parochiali si in co'ntielegere cu acelea: Simeonu Bica, protopres. si ca inspectoru scolariu.

3—3

Pentru statiunea invetatoresca gr. orientale romana confessionale din comun'a Resita-romana, protopresbiteratul Oravitiei, Comitatul Carasiului se scrie de nou concursu pana in 19 sept. c. v. Emolumintele: Salariu anuale in bani gata 400 fl v. a.; spese scripturistice 12 fl, pentru conferintele invetatoresci 20 fl; pentru incaldirea scolei 4 orgii lemne; 2 jugere estravilanu de livada; cortelu liberu cu gradina de $\frac{1}{2}$ jugeru catastral.

Doritorii de a ocupă această statiune vor ave a substerne recusele loru, instruiesc sensulu statutului organicu bisericiu, si adresate Comitetului parochiale, dlui protopresbiteru Iacobu Popoviciu in Oravitie pana la terminu defiptu.

Resita, 8 aug. 1876.

Comitetulu parochiale in contielegere cu dlu protopresbiteru tractuale.

3—3